

Sygn. akt VI P 53/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2015 roku.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący : SSR Paula Markiewicz

Protokolant : sekr. sąd. Mirosława Marszałek

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2015 roku w Gdańsku

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

o zapłatę

I. oddala powództwo,

II. odstępuje od obciążania powoda M. M. kosztami zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI P 53/15

UZASADNIENIE

Powód M. M. pozwem z dnia 6 stycznia 2015 roku wniósł przeciwko pozwanemu Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o zasądzenie na jego rzecz należności objętych wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w S. z dnia 23 maja 2013 roku. W tym zakresie powód wskazał, iż Sąd Rejonowy wS. powyższym wyrokiem zasądził na jego rzecz należności od pracodawcy, które nie zostały jednak na jego rzecz uregulowane. (k. 2)

Pozwany Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w odpowiedzi na pozew z dnia 31 marca 2015 roku wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwany podał, iż powód był zatrudniony w firmie (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.. Wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w S. w sprawie (...) zasądzono na rzecz powoda od byłego pracodawcy łączną kwotę 6.734,47 złotych tytułem wynagrodzenia za okres od 2 do 30 listopada 2012 roku, za styczeń 2013 roku, 1 i 2 luty 2013 roku oraz tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, a także tytułem świadczenia związanego z podróżą służbową. W dniu 27 listopada 2014 roku do pozwanego wpłynął wniosek powoda o wypłatę zaliczki na poczet świadczeń z Funduszu z tytułu niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń pracowniczych tj. wynagrodzenia za pracę w wysokości 6.734,47 złotych. Z uwagi na brak przesłanek ustawowych do wypłaty zaliczki przewidzianych w art. 12 a ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy tj. niepozostawiania powoda w stosunku pracy (rozwiązanie umowy nastąpiło w dniu 22 lutego 2013 roku na mocy porozumienia stron), brak uprawdopodobnienia wystąpienia niewypłacalności pracodawcy w rozumieniu w/w ustawy, a także brak wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, nie zaistniały podstawy do wypłaty wnioskowanej zaliczki. Powód został o tym poinformowany pismem z dnia 16 grudnia 2014 roku. W dniu 27 listopada 2014 roku do pozwanego wpłynął również wniosek indywidualny powoda o wypłatę wynagrodzenia za czas choroby oraz odprawy pieniężnej, którą powód określił ogółem na kwotę 6.734,47 złotych. Wniosek ten z uwagi na brak niewypłacalności pracodawcy w rozumieniu ustawy z dnia 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy został rozpatrzony odmownie. Pozwany podał nadto, iż powód

do złożonych wniosków nie załączył dokumentów potwierdzających fakt i datę niewypłacalności pracodawcy w rozumieniu tejże ustawy, mimo iż na nim na mocy art. 6 kc taki ciężar procesowy spoczywał. Do wypłaty bowiem świadczeń pracowniczych ze środków pozwanego Funduszu niezbędne jest bowiem ustalenie niewypłacalności pracodawcy w rozumieniu powołanej wyżej ustawy. W tym zakresie pozwany podkreślił, iż nie zostały wykazane podstawy niniejszej wynikające z art. 3 ust. 1, 8 ust. 1 oraz 8a powołanej regulacji. Zgromadzone w sprawie dokumenty oraz poczynione ustalenia nie potwierdzają zatem zasadności roszczenia powoda. W prowadzonym przez pozwanego postępowaniu wyjaśniającym ustalono, iż spółka nadal figuruje w KRS, nie było wobec nie prowadzone postępowanie upadłościowe. W odniesieniu do postanowień ustawowych zawartych w art. 8 a w/w ustawy zebrane w sprawie informacje nie pozwoliły również na stwierdzenie zaistnienia niewypłacalności pracodawcy, który to przepis odnosi się do faktycznego zaprzestania jakiejkolwiek działalności przez pracodawcę- co zostało wskazane w załączonych do pozwu odmowach. (k. 24-27)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Powód M. M. był zatrudniony w firmie (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. w okresie od dnia 2 listopada 2012 roku od dnia 22 lutego 2013 roku, na stanowisku pracownika budowlanego.

Umowa o pracę łącząca strony uległa rozwiązaniu za porozumieniem stron.

(Dowód : świadectwo pracy- k. 12-13)

Wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w S. w sprawie sygn. akt (...) zasądzono na rzecz powoda M. M. od byłego pracodawcy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. łączną kwotę 6.734,47 złotych tytułem wynagrodzenia za okres od 2 do 30 listopada 2012 roku, za grudzień 2012 roku, styczeń 2013 roku, 1 i 2 luty 2013 roku oraz tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, jak również tytułem świadczenia związanego z podróżą służbową.

Postanowieniem z dnia 23 lipca 2013 roku Sąd Rejonowy wS. nadał powyższemu wyrokowi, jako prawomocnemu, klauzulę wykonalności.

W związku z powyższym wyrokiem Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. K. B. prowadził postępowanie egzekucyjne.

Postanowieniem z dnia 18 marca 2014 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

(**Dowód:** wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w S. z dnia 23 maja 2013 roku – k. 3-3v, 10-10v, postanowienie z dnia 23 lipca 2013 roku- k. 4-4v, 11-11v, dokumenty dot. postępowania egzekucyjnego- k. 5, 14-15, akta (...)Sądu Rejonowego w S.)

W dniu 27 listopada 2014 roku do pozwanego wpłynął wniosek powoda o wypłatę zaliczki na poczet świadczeń z Funduszu z tytułu niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń pracowniczych tj. wynagrodzenia za pracę w wysokości 6.734,47 złotych.

Z uwagi na brak przesłanek ustawowych do wypłaty zaliczki przewidzianych w art. 12 a ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy tj. niepozostawiania powoda w stosunku pracy (rozwiązanie umowy nastąpiło w dniu 22 lutego 2013 roku na mocy porozumienia stron), brak uprawdopodobnienia wystąpienia niewypłacalności pracodawcy w rozumieniu w/w ustawy, a także brak wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, nie zaistniały podstawy do wypłaty wnioskowanej zaliczki.

(Dowód: decyzja z dnia 16 grudnia 2014 roku- k. 31)

W dniu 27 listopada 2014 roku do pozwanego wpłynął również wniosek indywidualny powoda o wypłatę wynagrodzenia za czas choroby tj. za okres od dnia 2 listopada 2012 roku do dnia 30 stycznia 2013 roku oraz odprawy pieniężnej. Kwotę wnioskowaną w tym zakresie powód określił – „ogółem za pracę 6.734,47 złotych”.

Wniosek ten z uwagi na brak niewypłacalności pracodawcy w rozumieniu ustawy z dnia 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy został rozpatrzony odmownie.

(Dowód: wniosek indywidualny- k. 35-36, decyzja z dnia 16 stycznia 2015 roku- k. 32-34)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wnioskując w oparciu o dokumenty prywatne, jak również dokumenty znajdujące się w aktach Sądu Rejonowego w S.w sprawie sygn. akt (...)

Dokumenty prywatne Sąd ocenił na podstawie art. 245 k.p.c., zgodnie z którym dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte. Ich prawdziwość i autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Wskazać należy, iż w myśl art. 3 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U.2014.272 j.) pracodawcę uważa się za niewypłacalnego, gdy sąd upadłościowy, na podstawie przepisów Prawa upadłościowego i naprawczego, wyda postanowienie o:

- 1)ogłoszeniu upadłości pracodawcy obejmującej likwidację majątku dłużnika;
- 2)ogłoszeniu upadłości pracodawcy z możliwością zawarcia układu;
- 3)zmianie postanowienia o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu na postanowienie o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika;
- 3a)zmianie postanowienia o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika na postanowienie o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu;
- 4)oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy, jeżeli jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;
- 5)oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w razie stwierdzenia, że majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;
- 6)wszczeniu wtórnego postępowania upadłościowego.

Data niewypłacalności jest wówczas data wydania postanowienia sądu upadłościowego o ogłoszeniu upadłości pracodawcy w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, data postanowienia sądu upadłościowego o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, data uprawomocnienia się postanowienia o zmianie sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 i 3a, data wydania postanowienia o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 6.

Ponadto zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 i 2 cyt. ustawy (w brzmieniu obowiązującym w okresie spornym) niewypłacalność pracodawcy zachodzi również, gdy w postępowaniu krajowym w razie niezaspokojenia przez pracodawcę roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych:

1)na podstawie przepisów Prawa upadłościowego i naprawczego sąd upadłościowy wyda postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego, jeżeli:

a)majątek pozostały po wyłączeniu z niego przedmiotów majątkowych dłużnika obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,

b)wierzyciele zobowiązani uchwałą zgromadzenia wierzycieli albo postanowieniem sędziego-komisarza nie złożyli w wyznaczonym terminie zaliczki na koszty postępowania, a brak jest płynnych funduszy na te koszty;

2)organ założycielski podejmie decyzję o wdrożeniu postępowania likwidacyjnego wobec przedsiębiorstwa państwowego, o ile likwidacja nie jest skutkiem przekształcenia, łączenia lub podziału tego przedsiębiorstwa;

3)sąd orzeknie rozwiązanie spółki handlowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1030);

4)minister właściwy do spraw gospodarki wyda, na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, decyzję o zakazie wykonywania działalności gospodarczej, wykonywanej na takich samych zasadach, jak przedsiębiorcy polscy, przez przedsiębiorcę zagranicznego w ramach utworzonego oddziału z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

5)minister właściwy do spraw gospodarki wyda, na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, decyzję o zakazie wykonywania działalności przez przedsiębiorcę zagranicznego, w ramach utworzonego przedstawicielstwa z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

6) zgodnie z przepisami art. 7-7i ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z późn. zm.) lub przepisami o swobodzie działalności gospodarczej organ ewidencyjny wykreśli pracodawcę będącego osobą fizyczną z Ewidencji Działalności Gospodarczej w wyniku zawiadomienia o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej lub stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania przez pracodawcę działalności gospodarczej.

Data niewypłacalności jest wówczas data uprawomocnienia się postanowienia sądu upadłościowego o umorzeniu postępowania upadłościowego w przypadku pracodawców, o których mowa w ust. 1 pkt 1, data wydania decyzji w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 4 i 5, data uprawomocnienia się orzeczenia sądu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, albo data dokonania wykreślenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 6.

Nadto zgodnie z art. 8 a ust. 1 i 2 cyt. ustawy niewypłacalność pracodawcy, zachodzi również w razie niezaspokojenia roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych w przypadku faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę, trwającego dłużej niż 2 miesiące.

Data wystąpienia niewypłacalności pracodawcy jest wówczas dzień upływu terminu, o którym mowa w ust. 1.

Podkreślić należy, iż zgodnie z treścią art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Podnieść należy, iż brak wykazania powyższych okoliczności obciążać musi zawsze podmiot, na którym spoczywa ciężar tego dowodu, Sąd nie ma bowiem ani obowiązku, ani też możliwości wyręczenia stron w wyjaśnianiu treści łączących strony stosunków, w sytuacji gdy pozostają one w tym zakresie bierne. Zgodnie z podstawową w procesie cywilnym zasadą kontrydiktoryjności, mając na uwadze treść art. 3 kpc i art. 232 kpc- w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 1 marca 1996 roku o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej – Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U Nr 43, poz. 189) - to strony są zobowiązane do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne stając się dysponentem postępowania dowodowego, zaś Sąd jest zwolniony od odpowiedzialności za jego

wynik. (orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 roku, II CKN 70/96, OSNC 1997, Nr 8, poz. 113, z dnia 16 grudnia 1997 roku, II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, Nr 20, poz.662).

W świetle powyższego to na stronie powodowej w niniejszym postępowaniu spoczywał ciężar wykazania okoliczności związanych z niewypłacalnością pracodawcy, objętych powołanymi wyżej regulacjami.

W ocenie Sądu powód powyższemu obowiązkowi procesowemu nie zadośćuczynił.

W tym zakresie nie zostały bowiem wykazane podstawy niewypłacalności pracodawcy wynikające z art. 3 ust. 1 i 2, 8 ust. 1 i 2 oraz 8a powołanej wyżej regulacji.

Zgromadzone w sprawie dokumenty oraz poczynione ustalenia nie potwierdzają zatem zasadności roszczenia powoda.

Podkreślić należy, iż w/w spółka nadal figuruje w KRS, nie było wobec niej prowadzone postępowanie upadłościowe. W odniesieniu do postanowień ustawowych zawartych w art. 8a w/w ustawy brak jest również podstaw do stwierdzenia niewypłacalności pracodawcy, który to przepis odnosi się do faktycznego zaprzestania jakiejkolwiek działalności przez pracodawcę. W ocenie Sądu brak zaś w niniejszym postępowaniu dowodów na powyższe.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych wyżej przepisów, o niniejszym orzeczono w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu w zakresie oddalonego powództwa Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., a mając na względzie całokształt okoliczności sprawy nie obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego należnymi na rzecz pozwanego.

Powód wprawdzie przegrał proces, jednakże względy słuszności przemawiały w ocenie Sądu za odstąpieniem od obciążania go kosztami procesu.

Przepis art. 102 k.p.c. ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu; jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nie konkretyzuje on pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawia ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. m.in. postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73)

Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu według doktryny zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, lecz także dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony.

Okoliczność, że powód mógł być subiektywnie przekonany o zasadności swojego roszczenia (które jednak z pewnych przyczyn), które nie może być uwzględnione uzasadnia zastosowanie art. 102 kpc (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1979 r., III PR 78/79, OSP 1980, z. 11, poz. 196, z glosą W. Siedleckiego).

Na gruncie przedmiotowej sprawy subiektywne przekonanie powoda o swej racji, a zatem i konieczności wejścia na drogę sądową, zdaniem Sądu uzasadniało zastosowanie art. 102 k.p.c. i odstąpienie od obciążania kosztami procesu.

W tym miejscu podkreślić należy, iż ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrejonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem sądu oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy.

W związku z tym może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012r. III CZ 10/12, Biuletyn Sądu Najwyższego 2012/4)